

[Svend Haugaard.]

dette lovforslag uden dermed at forpligte os længere end de 2 år, som forslaget omfatter.

Morten Lange: Den hårdt prøvede befolkning i dette land har jo da heldigvis stadig væk fra tid til anden lyst tilbage til at se hen til folketinget som et sted, hvor der er grupperet fornuftige og indsigtfulde mennesker, der tænker på landets vel. Vi må håbe, at den følelse må blive opretholdt, selv om vi fra tid til anden måske nok har skuffet. Men det forekommer mig, at her er et af de tilfælde, hvor man virkelig har ladet en enestående lejlighed gå fra sig til at gøre det klart, at man i lovgivningen, som kommer fra det høje folketing, følger fornuftige, rimelige betragtningsmåder, søger at fordele byrderne ligeligt over landet — mest på de stærkeste skuldre, kort sagt: fører en fornuftig, demokratisk politik.

Det er jo nok en ønskedrøm, men det havde til gengæld været overordentlig smukt, hvis vi kunne opleve i dag, at man fra landbrugets side havde givet regeringen råd af en art, så vi her var blevet præsenteret for lovforslag med, skal vi sige den beskedne ledsagende tekst: ja, nu går det jo altså bedre for os, så nu kan vi godt undvære nogle af de mest akavede ordninger; det er vel ikke sådan, at vi helt kan kvittere støtten i dag — det kan vi jo se på — men vi siger tak for den hjælp, vi fik i de sorte år omkring 1960-61, og vi håber virkelig, vi kan komme igen, hvis det kniber.

Det havde været forståelig tale, det havde svaret til landbrugets stilling i dag. Jeg vil gerne få gjort det helt klart, at det ikke blot er en optimistisk solskinsbedømmelse, men er en bedømmelse, som man må komme til, hvis man — som jeg går ud fra flere af os har gjort det, naturligvis hele den periode, disse love har været gældende, men da specielt i de sidste tider — har set på landbrugsstatistik.

Skal man se på vurderingen, som den

må fremsættes i dag, og som baggrunden er for de lovforslag, vi her behandler, er der ikke tvivl om, at den krisestemning, vi arbejdede i, da forliget oprindeligt blev sluttet mellem andre partier om love af denne art, er der ingen, der kan fremmane i dag, ikke med den sorteste vilje; selv ikke med den mest udprægede anvendelse af typiske landbrugssætninger kan vi nå frem til så sort et billede. Hvis jeg må tillade mig et kort citat fra Sparekassetidende, en artikel af ekspeditionssekretær Døssing, som efter min mening giver en udmærket oversigt over det nuværende stade, tror jeg, jeg vil benytte dette til at understrege mit eget vidnesbyrd og give baggrund for de bemærkninger, jeg herefter kommer med om de enkelte lovforslag. Han skriver:

„En stabil produktion i forening med en betydelig prisstigning for landbrugets hovedprodukter resulterede i driftsåret 1963-64 i en væsentlig forøgelse af erhvervets produktionsmæssige bruttoudbytte. Da tilskudsordningerne, som indførtes ved landbrugsforliget i 1961, fortsat var gældende, blev det økonomiske resultat i fuld udstrækning påvirket af produktionsudbyttets stigning.“

Endelig lidt længere nede i samme artikel:

„Landbruget kan herefter i 1963-64 ikke betragtes som indkomstmæssigt distanceret af de øvrige erhverv. Næppe heller i indeværende driftsår vil en sådan distancering gøre sig gældende.“

Hele forliget, hele strukturen i disse landbrugsordninger, byggede på, at landbruget var i en krisesituation, at det afveg i sine muligheder fra resten af befolkningen, og at der derfor skulle skabes en indsats af den ene eller den anden art. Dette grundlag er nu faldet væk og dermed grundlaget for fortsættelse af lovgivningen.

Når man nu skal prøve på at komme videre, må man gøre sig klart, at det kan man i hvert fald ikke på en målsætning, som den høje regerings talsmænd i denne slags sager har gjort til deres i tiden op til disse ordningers fremsættelse. Jeg så